

LUTHERSKT FÖRSAMLINGSBLAD

Organ för
Lutherska Församlingen i Stockholmsområdet
och
Lutherska Församlingen i Umeåområdet

Årg. 12

Ditt ord är mina fötters lykta
och ett ljus på min stig.
Ps. 119:105

2/2000

Evigt lycklig

Guds kärlek har blivit uppenbarad bland oss därigenom att Gud har sänd sin enfödde Son till världen, för att vi skall leva genom honom. *1 Joh. 4:9.*

Kom då min Jesus, välkommen till jorden
Att i mitt ställe fullborda
Guds lag, så jag bland helgon
får sitta vid bordet,
Herre, en gång på fulländningsdag!
Du har mig tecknat uppå dina händer,
Därför jag vet, att jag rättsligt
är fri, lever på nåd och hur
allting sig vänder, Vet att för
evigt jag lycklig skall bli.

Barnaskap åt dig han vunnit

Född av kvinna under lagen, se
din Broder i ett stall! Men i
stallet börjar dagen: Han har botat
Adams fall.

Barnaskap åt dig han vunnit, du står
skrivnen i hans sår. Själv han döden
övertunnit, Kristi seger är nu vår.

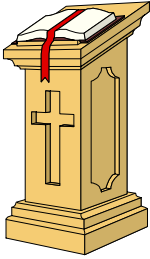
Mot förlossningen du väger dock så
litet, kära vän. Synd och fromhet,
som du äger, Kommer ej i räkning-
en.

Du som jag är så fördärvad, att du
endast synda kan, men du är ändå
förvärvad av din hulde Frälserman.

Han har köpt oss allesamman, Ho-
nom vare pris och tack! Det är san-
ning, amen, amen! Bort med dina
men och ack!

Vad du känner, ser och tycker, O,
det väges aldrig här. Fastän mycket
här dig trycker, Är du friköpt som
du är.

*Lova Herren 118
A. Nilsson*

Julbudskapet

*Julbetraktelse av
Henning Lindmark*

Wen när tiden var fullbordad sände Gud sin Son, född av kvinna och ställd under lagen, för att han skulle friköpa dem som stod under lagen, så att vi skulle få söners rätt.

Gal. 4:4-5.

Textorden passar bra för en liten julbetraktelse eftersom de talar om Kristus, hans ankomst till jorden och hans uppgift.

När tiden var fullbordad

I syndafallsberättelsen talas det om kvinnans säd eller avkomma. Han skulle krossa ormens huvud. Det var en förutsägelse om Kristus och ett löfte om hans ankomst. Med rätta har det beskedet blivit kallat det första evangeliet. När Eva sedan föder Kain tror hon att löftet gått i uppfyllelse och talar om att hon fått en man från Herren eller Herrens man. Hon menade tydligen att hon och Adam hade fått den utlovade förlossaren och Frälsaren. Om Eva kan det med rätta sägas att hon trodde Guds löfte men tog fel beträffande personen. Kain blev en brodermördare och inte en frälsare. Tiden var ännu inte fullbordad och därför gällde det att endast hålla sig till löftet. Så fick Gamla Testamentets alla fromma göra och var saliga genom sin tro. Jesus säger till judarna: Abraham, er fader, jublade över att få se min dag. Han såg den och blev glad. Dessa menade att det var en omöjlighet men avslöjade därmed att de behärskades

av förnuftet och otron. Den som håller sig till Guds löfte äger verkligheten lika visst som om löftet redan var fullbordat.

När den av Gud bestämda tiden var fullbordad uppfylldes löftet. Allt som enligt GT hörde med till uppfyllelsen hade också lagts till rätta. Då

Sände Gud sin Son

Det finns all anledning poängtera att Hjälparen blev sänd. Här möter vi en viktig påminnelse. Jesus fanns till innan han blev mänskliga såsom han också säger i sitt samtal med judarna: Förrän Abraham blev till är jag. Att han i vårt textord kallas Guds Son visar på samma verklighet. Jesus var och är sann Gud. I begynnelsen var Ordet, och Ordet var hos Gud. Han var i begynnelsen hos Gud. ... Och Ordet blev kött och bodde bland oss, och vi såg hans härlighet, en härlighet som den Enfödde har av Fadern, och han var full av nåd och sanning. Det är alltså Gud själv som blivit människa och vår Frälsare. Här har vi en verklighet som visar att vår frälsning vilar i Guds händer och inte enbart i en människas händer. Om människor gäller Bibelns besked: Sin broder kan ingen förlossa, för dyr är lösen för hans själ. Hur annorlunda är det inte när Gud själv tar sig an saken och blir människa! Då finns det ingen anledning för någon att misströsta. För Gud är ingenting omöjligt. Nej, Han vill och Han kan för hela vår salighet vara vår man.

Född av kvinna

Den unga jungfrun Maria blev havande och det skedde utan någon mans medverkan. När hon av ängeln Gabriel får veta vad som förstås säger hon: Hur skall detta kunna ske? Ingen man har rört mig. Enligt Gamla Testamentets normalupplaga av 1903 sägs det hos Jesaja om Herren att vanliga vägar går inte hans fot. Det kunde tillämpas även här. Därför blev det en syndfri avlelse och en ren födelse. Den undrande Maria får en behövlig undervisning: Den helige Ande skall komma över dig, och den högstes kraft skall vila över dig. Därför skall också barnet kallas heligt och Guds Son. Vi tillber inte Maria eftersom även hon var en syndig människa liksom vi alla är men vi tackar Gud för den trons lydnad hon visade: Se, jag är Herrens tjänarinna. Må det ske med mig som du har sagt.

Omsider föddes Jesus. I honom var förenade Gud och människa. Och så fick herdarna höra: I dag har en frälsare blivit född åt er i Davids stad, och han är Messias, Herren. Undret var avsett till glädje inte endast för herdarna utan för hela folket, alla människor. Ty så älskade Gud *världen* att han utgav sin enfödde Son.

Ställd under lagen

Vi är alla under lagen och dess krav gäller oss alla. Under förbannelse står den som inte håller fast vid allt som är skrivet i lagens bok och gör därefter. Att vi ligger illa till borde stå klart för oss om vi tänker på att Gud inte är tillfreds endast med en yttre ärbarhet. Hans ord är en domare även över hjärtats uppsåt och tankar. Sanningen om oss är att vi inte kan hålla lagen och därför inte heller häva den tunga dom som vilar över oss. Det behöver vi verkligen inse.

Hjälpen har vi hos honom som föddes av jungfrun och ställdes under lagen. Det talas ibland om hjälp till självhjälp som innebär att människan skall uppmuntras och stöttas för att klara sig själv. En sådan hjälpare är inte Jesus. Han kom för att frälsa det som var helt förlorat. Därför räknar han inte med någon aktivitet eller kraft från vår sida. Han som var lagens Herre och utgivare ställdes själv under lagen. Omskärrelsen på åttonde dagen efter födelsen innebar bland annat att han var pliktig att hålla hela lagen. Oavbrutet och fullkomligt fullgjorde han den plikten ända intill döden. För egen del behövde han inte detta utan gjorde det för oss och i vårt ställe

För att han skulle friköpa dem som stod under lagen

Stort och välsignat var det att Jesus visade lydnad mot alla Guds bud och fullgjorde lagens krav för oss. Men det var inte tillräckligt, det behövdes något mer. Vi måste befrias från den tunga domen för alla våra brott. Den ende som kunde göra det var Jesus. Oskyldig tog han de skyldigas straff och led döden på korset för vår skull. På det sättet gick Guds dom över oss i verkställighet på honom och vi friades. Kristus friköpte oss från lagens förbannelse, när han blev en förbannelse i vårt ställe. Det skedde inte med silver eller guld utan med Kristi dyrbara blod, som med blodet av ett lamm utan fel eller lyte. Allt är fullbordat och det för alla.

*En helig Gud för mänskors brott
har offer krävt och offer fått.
En nådig Gud en himmelsk Far
Till sina barn oss återtar.*

Med detta citat har vi också angivit syftet med Jesu ankomst till jorden och det verk han utförde.

Så att vi skulle få söners rätt

Inte är det att undra på att den himmelska härskaran efter Frälsarens födelse prisade Gud: Ära vare Gud i höjden och frid på jorden, till människor hans välbehag. Helt följdriktigt berättas det om herdarna som återvände till sitt nattliga arbete, att de prisade och lovade Gud för allt som de hade hört och sett, alldeles som det hade blivit dem sagt.

Söners rätt eller barnskapet det är den verklighet som tillhör varje människa därför att Gud steg hit ned och blev vår Frälsare. Glöm inte detta, du som läser dessa rader. Oavsett hur ditt liv har varit, hur det nu är eller vad du anser om dig själv så är Guds fadersfamn öppen för dig. Denna välsignade fadersfamn möter dig i julbudskapet och närhelst du hör evangelium predikas eller själv läser det. Du mötte den när du frambars till dopet. Du möter den i nattvarden och i avlösningen.

Från Guds sida är det alltså inget hinder för vem som helst att bli och vara ett Guds barn. Vi får se bort från allt vad värdighet eller ovärdighet beträffar och endast se på vad vår Frälsare är och har gjort.

Alldeles orubbligt är Bibelns vittnesbörd:

Den som tror på honom skall inte gå förlorad utan ha evigt liv.

Henning L.

*Icke mot sanningen utan
för sanningen förmår vi något.*

2 Kor. 13:8

Sanningen är något så stort, att ingen människas hjärta kan fatta det – därför kräver den också en stor, hård kamp – och den må inte aktas så ringa som världen gör och som några fåkunniga andar föreger, då de säger, att man inte skall strida så hårt för den ena eller andra artikeln o s v och därmed vålla söndring i den kristna kärleken. Man borde väl dock kunna något ge efter, om människor i mindre viktiga ting far vilse, då man eljest i andra stycken är ense, detta för att bevara broderlig och kristlig enhet eller gemenskap.

Nej, käre, råd mig inte till en frid och enighet, med vilken man förlorar Guds ord, för därmed vore på samma gång det eviga livet förlorat, allt förlorat. Det gäller här att inte vika eller göra några medgivanden, dig eller någon annan till behag, nej, allt skall vika för ordet, det må vara vän eller fiende. Ty ordet är oss inte givet för den yttre, världsliga fredens och endräktens skull utan för det eviga livet. Det är tron och läran, som skall skapa enhet eller gemenskap; när tro och lära är lika och enighet där råder, då skall väl det andra följa; men om ej denna enhet finns, så blir det ändå inte någon enighet. Tala bara därför inte om kärlek och vänskap för mig, när man vill göra något intrång i ordet eller tron, ty det heter inte att kärleken utan att ordet bringar oss evigt liv, Guds nåd och de himmelska skatterna.

Martin Luther i "Nu fröjde sig var kristen".

Herren kommer i sitt rike. Världen går mot sitt slut.

Predikan av Ingemar Andersson, 2. sönd. i Advent.

Spänn bältet om livet och håll lamporna brinnande. Var lika tjänare som väntar sin herre hem från bröllopsfesten och som genast är redo att öppna för honom, när han kommer och knackar på. Saliga är de tjänare som Herren finner vakande när han kommer. Amen säger jag er: Han skall fästa upp sina kläder och låta dem lägga sitt till bord och själv komma och betjäna dem. Kommer han under andra eller tredje nattvakten, saliga är de om han finner dem vakande. Men det förstår ni ju att om husägaren visste när tjuven kom, skulle han inte låta honom bryta sig in i sitt hus. Var också ni beredda, ty i en stund då ni inte väntar det, kommer Människosonen.

Luk. 12:35-40.

Advent är en väntanstid, en väntanstid i flera bemärkelser. Det handlar om när Jesus kommer – om hans ankomst i olika avseenden.

På 1:a Advent firar vi kyrkans nyårsdag, när Jesus kommer som Koning i sitt rike och förkunnar ett nytt nådens år från Herren.

På 2:a Advent är det Jesu andra ankomst till jorden som är ämnet. Vi väntar på den stund då han kommer på skyarna, då han kommer till dom och till frälsning.

Och de övriga adventssöndagarna riktas våra blickar mot den tid när Jesus träder fram i offentlig verksamhet. Många av texterna handlar om hans förelöpare, om Johannes döparen, som skulle bana väg för Jesus och förbereda folket på hans ankomst.

Samtidigt väntar vi på julen, på att få fira Jesu födelsedag och väl-

komna honom när han kommer till jorden.

I dag firar vi 2:a Advent. Vi får en återkoppling till kyrkoårets avslutning, till den väntanstill vi nu lever i.

Vad är det för väntan? Det handlar om tiden före Jesu andra ankomst till jorden, om den yttersta tiden och om nödvändigheten av att vara vakande och beredd, så att inte den dagen kommer över mig alldeles oförberedd - om det nu är min egen dödsdag det gäller eller om jag får leva och uppleva jordens sista dag när Jesus kommer tillbaka.

Vårt ämne hör alltså samman med tiden före domssöndagen och om vår väntan på att Jesus skall komma åter.

Det är med detta för ögonen, som Paulus i vår episteltext skriver:

Ty allt som tidigare har skrivits är skrivet till vår undervisning, för att vi genom den uthållighet och tröst som Skrifterna ger skall bevara vårt hopp.

Att vara kristen det är att vara en hoppfull människa. Man lever i hoppet, i hoppet om att vandringen genom tiden med alla dess mödor och besvär, med alla sorger och bedrävelser, med all sjukdom och nöd, en gång skall bytas i en evig salighet i ljusets och glädjens rike i himmelen, hos Gud, hos Frälsaren, med alla änglar och med hela den lovsjungande, vitklädda skaran.

Detta är en kristens evighetshopp. Att man hoppas på detta betyder inte att det är något osäkert och ovisst, något som kanske kommer en dag. Sådant är inte det kristna hoppet.

Hebr.-brevets författare skriver: Tron är en övertygelse om det man hoppas, en visshet om det man inte ser.

Och Paulus i Rom. 8:24, 25: Ty i hoppet är vi frälsta, men ett hopp som man ser uppfyllt är inte längre något hopp...Men om vi hoppas på det vi inte ser, så väntar vi uthålligt.

Vi väntar i Anden genom tron på den rättfärdighet som är vårt hopp, Gal. 5:5.

Efesierna levde en gång utan hopp och utan Gud i världen, men de

hade lärt känna Herren, ”av nåd är ni frälsta”, och så ber aposteln Paulus för dem:

Jag ber att era hjärtan skall upplysas, så att ni förstår vilket hopp han har kallat er till och hur rikt på härlighet hans arv är bland de heliga...

Till de kristna i Kolosse skriver han att han tackar Gud för den kärlek de kristna har till varandra, ”på grund av det hopp som är förvarat åt er i himlen”, ”det hopp som erbjudes er, som predikas för er i evangelium”, ”vårt härlighetshopp”.

I Hebr. uppmanas vi att bevara full visshet i hoppet ända till slutet, och det sägs om dem som sökt sin tillflykt till detta hopp, att de där har ett tryggt och säkert själens ankare.

Och i Tit. 2 skriver Paulus om den Guds nåd som fostrar oss att leva gudfruktigt i den tid som nu är, medan vi väntar det saliga hoppet, att vår store Gud och Frälsare Jesus Kristus skall träda fram i härlighet.

Exemplen kunde mångfaldigas. Kristendomen är en hoppets och hoppfullhetens religion. Men det finns många snaror längs vägen mot evigheten, många hinder och faror som lurar på vandraren, som vill skymma sikten, ta bort tron, kväva hoppet så att man förlorar målet ur sikte och allt syns hopplöst.

Därför skriver aposteln till oss:

Ty allt som tidigare har skrivits är skrivet till vår undervisning, för att vi genom den uthållighet och tröst som Skrifterna ger skall bevara vårt hopp.

Det är avsikten med det ord Gud har gett oss. Johannes uttrycker samma sak så här: Detta har blivit nerskrivet, för att ni skall tro att Jesus är Messias, och för att ni genom tron skall ha liv i hans namn.

Det är avsikten också med de texter vi har läst i dag – att vi genom tron på Jesus Kristus skall ha liv i hans namn och äga det eviga livets hopp.

När evangelietexten talar om de skrämmande ting som skall ske före Jesu ankomst, om tecken i skyn, om naturkatastrofer, om hur himlens krafter skall skakas, så uppmanas du som är kristen att

se och tolka detta rätt: När detta börjar ske, så räta på er och lyft era huvuden, ty då närmar sig er förlösning.

För en kristen är detta något hoppfullt, något som också fortsättningen i evangelietexten understryker. När vi ser vårtecknen i naturen vet vi att den ljuvliga sommaren är nära. Likaså när vi ser allt omstörtande som händer i världen, och som kan göra vem som helst skräckslagen, då vet vi att Guds rike är nära och att det saliga hoppet snart går i uppfyllelse.

Men så kommer också förmaningen: var vaken, var beredd, akta er så att inte den dagen kommer över er oförberett, för den kommer som en snara över alla som bor på jorden. Och samma budskap möter oss i predikotexten: Spänn bältet om livet och håll lamporna brinnande.

Spänn bältet är detsamma som att vara beredd på uppbrott.

Livklädnaden, som man bar i vardagssysslorna, var en lång skjorta. När man arbetade fäste man upp den under bältet, så att man kunde röra sig lättare. Att spänna bältet eller fästa upp klädnaden var alltså att göra sig redo.

Håll lamporna brinnande... Bilden är densamma som i liknelsen om de tio jungfrurna som gått ut för att möta brudgummen.

Alla blev sömniga och somnade under väntanstiden. De levde i Advent, i väntan på brudgummens ankomst. Men för fem av dem blev sömnen ödesdiger. Deras lampor slocknade och de blev stående utanför brölloppssalen. På det andliga området betyder det att deras andliga liv hade somnat in och dött och att de aldrig kom till en evig salighet, utan blev kvar i mörkret utanför.

Ledaren för församlingen i Sardes hade namnet om sig att vara en levande kristen, men han var död. Upp. 3.

Man kan komma bort från Frälsaren och gå förlorad för evigheten! Därför ropar Herren: Var vaken! Var beredd! Vaka! Behåll det levande hoppet!

Var lika tjänare som väntar sin herre hem från brölloppsfesten och som genast är redo att öppna för honom, när han kommer och knackar på.

Tjänarna skall vänta sin herre. Han är borta tillfälligt, men det gäller att vara vaken och redo att ta emot honom när han kommer tillbaka.

Det kan dröja till 2:a eller 3:e nattvåkten, tiden före och efter midnatt, och då vill sömnen gärna ta över... var lika tjänare som väntar sin herre...

Så skall ni vänta på Jesu ankomst. Han kommer när man minst väntar honom, precis som tjuven. Var också ni beredda, ty i en stund då ni inte väntar det, kommer Människosonen.

Det blir alltså inte tid till någon förberedelse, man hinner inte städa och ordna, utan man måste alla stunder vara beredd att ta emot och möta Herren och Frälsaren.

Saliga är de tjänare som Herren finner vakande när han kommer. Amen säger jag er: Han skall fästa upp sina kläder och låta dem lägga sig till bords och själv komma och betjäna dem.

Så är det! Det är saligt att få vara bordsgäst i Guds rike. Frälsaren själv går där omkring och betjänar de sina. Det gör han här i tiden i Ordet och sakramenten.

Så gör han här i dag. Det är han som här räcker dig hoppets evangelium: det ord som säger dig, att du sådan du är, är köpt och återlöst med Jesu Kristi dyra blod

– som säger dig att du får äga syndernas förlåtelse, evigt liv och salighet fritt och för intet

– som säger dig att du nu på stunden får lov, har rätt till, att tacka och prisa din himmelske Fader för att du av bara nåd får vara hans barn och himmelrikets arvinge.

Det är han som i den heliga nattvarden betjänar dig vid sitt nådebord, då han i, med och under brödets och vinets gestalt ger sig själv åt dig till syndernas förlåtelse. Så betjänar han de sina.

Salig är den tjänare som Herren finner vakande när han kommer!

Men det förstår ni ju att om husägaren visste när tjuven kom, skulle han inte låta honom bryta sig in i sitt hus. Var också ni beredda, ty i en stund då ni inte väntar det, kommer Människosonen.

Det är inte precis så man föreställer sig bilden av Frälsaren – som en tjuv om natten. Han är ju raka motsatsen till tjuven, han som i stället för att ta allt är den som ger allt!

Men många människor betraktar här i tiden Jesus som en tjuv, som vill ta ifrån dem allt vad de i den här världen finner sin glädje och nöjelse i. De älskar världen och dess väsende, de lever i synden och söker stilla själens törst i dess usla brunnar.

Om Mose läser vi, att han hellre blev illa behandlad tillsammans med Guds folk än att en kort tid leva i syndig njutning. Han räknade Kristi smälek som en större rikedom än alla Egyptens skatter, ty han hade sin blick riktad på lönen. (Hebr.11).

Men de allra flesta räknar på ett helt annat sätt. För dem är Jesus tjuven som vill ta ifrån dem glädjen. Och för dem som har det så kommer också döden eller den yttersta dagen som en tjuv. Då mister de precis allt! Då går de utfattiga in i evigheten, till evig törst, gråt och tandagnisslan.

Ingen människa var ämnad till detta. För att rädda och frälsa oss undan förtappelsen har Kristus gått i döden. Men för dem som förkastar honom som sin Frälsare finns ingen räddning. De blir av döden bestulna på allt!

Så hjälp mig, Gud, ej tanklöst genomleva
Min enda prövotid och mig inveva
I något av den ondes många nät!
Ack, led mig du, led du vartenda fjät!

Skymning faller sövande och tung,
Sömnens ande griper gammal, ung.
Håll mig vaken! Över kvalmig hed
I din sannings ljus mig led!

Beredd håll mig, o Jesu Krist att vänta
din ljuva ankomst, när du sist
vill hämta
ur tåredalen
från jordekvalen
din brud till dig i ljusa fröjdesalen!

AMEN!

Luther har ordet

Nåd vare mød ør och frid
från Gud vår Fader och
från Herrøn Jøsus Kristus.

Gal. 1:3

Sådan är tron, att den känner synden och gärna vill bli fri från den. Om du känner hjärtats bävan och vanmakt hos dig och gärna vill att du skall äga tron, så tacka Gud. Det är ett säkert tecken på att Ordet har träffat dig och verkar i dig. – Vad slags tro skulle det vara, där jag icke fann någon bävan eller sorg i hjärtat? Det är i sådant som tron skall öva sig.

Ängslar och bekymrar dig dina synder, så hör Herren Kristus, då Han befäller, att *"bättring till syndernas förlåtelse i hans namn skall predikas bland alla folk"*, (Luk. 24:47). Kommer döden och vill förskräcka dig, så hör Kristus, då Han tröstar: *Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig, han skall leva, om han än dör; och var och en som lever och tror på mig, han skall aldrig någonsin dö"* (Joh. 11:25-26). Förskräcker dig domen och Guds vrede, så lyssna till Herren Kristus, som säger: *"Så älskade Gud världen, att han utgav sin enfödde Son, på det att var och en som tror på honom skall icke förgås, utan ha evigt liv"* (Joh. 3:16). Skulle du väl behöva så mycket frukta för den, som har

dig så hjärtligt kär, att Han skänker dig sin enfödde Son? Så går Herren Kristus framför oss, regerar och uppehåller oss i *Herrens kraft, i Herrens sin Guds namns höghet.*

Evangelium är en sådan predikan om Kristus, som säger till syndaren: Min son, var glad och vid gott mod, frukta icke, ty du skall veta, att Kristus har kommit för att förkunna och tillsäga de fattiga, de elända och bedrövade hjärtan nåd. Han skänker dig sin renhet, som är gudomlig och evig, renar dig från dina synder, försonar dig med Gud och har genom sitt offer förvärvat och skänker dig syndernas förlåtelse och evigt liv.

Denna nåd låter Han genom sitt ord erbjuda dig, därför skall du icke tvivla därpå, utan så, som du hör det, så skall det också säkert ske dig, om du tror.

Om det inte hade funnits någon Gud, så skulle du väl haft skäl att frukta för det onda. Men nu icke blott finns han, utan han är även *nära*. Han skall icke glömma eller överge dig. Låt honom blott svara för ditt beskydd och din försörjning! Han har givit dig Kristus, det eviga goda, skulle han inte då också ge dig kroppens nödtorft? Han har långt mer, än man kan ta ifrån dig. Du äger också redan mer än alla ägodelar i hela världen, då du har Kristus.

Så skall då vår omsorg vara att ingen omsorg ha. Låt oss vara glada i Herren, eftersom vi kan vara förvissade om att vi skall få allt vad vi till kropp och själ behöver. Framför allt kan vi vara vissa om att vi har en nådig Gud. De som icke har det, de må väl sörja.

I kärlek hålla fast vid sanningen

Av Gunnar Edwardsson

Vi skall inte vara barn som kastas hit och dit av vågorna och som förs bort av varje vindkast i läran, när människorna bedriver sitt falska spel och i sin list förleder till villfarelse. Vi ska i stället i kärlek hålla fast vid sanningen och i allt växa upp till honom som är huvudet, nämligen Kristus. (Efes 4:14-15)

Aposteln förmanar de kristna i Efesus och därmed också oss, vi som lever nu. Han manar oss att stå fasta i tron, att inte låta oss förvillas bort från den rätta vägen. Inte följa världen och dess levnads sätt, där man inte frågar efter hur man lever utan följer sina egna lustar och begärelser. Framförallt manar han oss att ha en sådan kärlek till sanningen att då vi möter villfarelser i tro och levnads sätt vi äger en sådan kärlek till sanningen att vi tar avstånd från lögnen och förljugna sätt att leva. Ja att vi har en sådan kärlek till sanningen att när Ordet varnar oss vi tar varning, när Ordet fäller sin dom vi inte flyr undan Ordet utan begär räddning från Gud och Frälsaren Kristus. Det är bara med kärlek till sanningen som vi kan bestå, hur skröpliga vi än är och hur svaga vi än visat oss vara. Därför är apostelns maning så viktig och inträngande. Att inte ha kärlek till sanningen, det är att fly sanningen, sanningen om en själv. Det är att inte ta den på allvar, inte låta Ordet få tala det som det säger, inte läsa det, utan i sitt inre ta avstånd från det. Har man inte kärlek till sanningen, då flyr man också att bekänna sig som syndare.

Nu manar oss Guds ord att inte så göra. I stället manas det att låta Guds ord vara sanningen i våra liv. Det betyder först att det får

avslöja alla våra felsteg, brister och ogärningar. Vad vi gjort i olydnad mot Guds ord och bud. Spegla oss i buden och Guds fordran på oss. Och du ser vad det säger? Fläckfria? Rättfärdiga? Nej, fulla av synd och orättfärdiga som förtjänar Guds vrede och straff.

Men Guds ord lämnar dig inte där, med skuldyngt och förkrosat samvete. Utan det predikar för oss om en nåd för syndare, en förlåtelse för missgärningar, en rättfärdiggörelse av den ogudaktige, och det i kraft av Jesus Kristus, hans pina, död och uppståndelse, som skedde till godo för alla människor. Ty

Gud var i Kristus och försonade världen med sig själv, han tillräknar inte människorna deras synder och har givit oss försoningens ord.

Därför du människa, här idag, på grundval därav får du bekänna dina synder och få full och hel förlåtelse. Ja du får tro just det som sägs till dig i avlösningens ord, inte beroende på någon värdighet hos dig, utan därför att du i grund och botten är ovärdig och syndare, och att han, Kristus, gottgjort för din synd och för hela världens. Det är han som säger till dig: ”Fatta mod, dina synder är förlåtna.” Det är han som ger försoningens och förlåtelsens ord, och till hans ord kan du lita.

Amen.

*(Ur ett skriftertal 19 söndagen efter Trefaldighet
i S:t Johannes församling Yxenhult 001029)*

Jag mycket syndat mot Guds bud
men hoppas dock på nåd hos Gud,
jag låter Kristus råda.
Han mina synder burit har
och frälsar från all våda.

Avlösningens orden har jag hört.
Därmed han kraftigt hjärtat rört,
ty den som haver trona
uppå Guds Son, han skall ej dö
men undfå livets krona.

Luthersk Psalmbok 778.

Reflexioner

HÖGKYRKLIGHETENS TEOLOGI

Verbum förlag har under 1999, tillsammans med flera författare, gett ut en bok med titeln *"Modern svensk teologi"* där varje författare svarar för sin egen artikel. En intressant artikel, *"Högkyrklighetens teologi"*, är skriven av dekanen i Svenska kyrkans fria synod, Folke T Olofsson, som även är kyrkoherde och docent i tros- och livsåskådningsfrågor.

Det är angeläget att i anslutning till denna bok ta fram och något peka på vari skillnaden mellan högkyrklighet och evangelisk-luthersk tro och lära består.

Anglikanska rötter

Den svenska högkyrkligheten har sina rötter från den anglikanska kyrkan. Och vi vet av andra källor att denna kyrka betecknas som en brokyrka till den katolska kyrkan, där den intar en mellanställning mellan katolicism och protestantism.

Olofsson nämner om en av förgrundsgestalterna till den svenska högkyrkligheten. En präst vid namn Elis Schröderheim (1863-1937) återkom till Sverige efter att han, med sitt möte med den anglikanska kyrkan, blivit högkyrklig. Tillsammans med likasinnade bildade han Svenska Kyrkoförbundet 1909, där man på sitt kyrkoprogram anger att man bl a vill bevara och förstärka sambandet med den allmänliga "katolska" kyrkan.

Röda boken

Artikelförfattaren säger också att svensk högkyrklig teologi och praxis även går tillbaka på den reformkatolska rörelsen under Johan III och den s k Röda boken. Vi vet att *"Röda boken"* innehåller gudstjänstordning och liturgi som är en sammanjämkning av romerskt och evangeliskt och vars författare var Johan III. Även han hade under en vistelse i England fått starka intryck av den angli-

kanska kyrkan och även från sin gemål, som hyllade en moderat reformkatolicism och som även hade två katolska präster hos sig. Och att inför den katolska kyrkan visa allvaret i sina intentioner in kallade Johan III jesuiter till Sverige.

Av kyrkohistorien vet vi att Röda boken antogs 1576 av riksdagen under starka protester och gav upphov till den s k liturgiska striden som avgjordes 1593 genom Uppsala mötes beslut, där *"Röda boken"* enhetligt avskaffades såsom *"i själva grunden alldeles likformig den påviska mässan"*.

Bön för döda

Under rubriken *"Pastoralteologin i centrum"* nämner Olofsson bland annat att högkyrkligheten, i detta fall Kyrklig förnyelse, *"som medvetet har strävat efter att profilera sig som en högkyrklig idé rörelse"*, har gett ut, i anslutning till 1986 års kyrkohandbok, *"Missale (1988)"*. I denna Missale finns ett antal böner för de avlidna, vilket tidskriften Kyrka och Folk har påpekat i nr 43/97.

Vidare nämner Olofsson om en på ekumenisk basis förkortad utgåva av den romersk-katolska tidegården, kompletterad med material ur *"Den svenska tidegården"*. Den utkom 1995. Av Katolsk Kyrkotidning framgår det att denna tidegård sammanställts av en kommitté med medlemmar från bl a Kyrklig Förnyelse och Katolska liturgiska nämnden. Vidare heter det:

"Det hela sjösattes med stöd av biskoparna Bertil Gärtner och Hubertus Brandenburg."

Och i förordet till tidegården står det bl a:

"Vi har av praktiska och teologiska skäl inte ansett oss böra åstadkomma en minsta gemensam nämnare. Förbönerna kan därför innehålla sådana uttryck för fornkyrklig och medeltida läroutveckling som avvisades av 1500-talets reformatorer (t ex förbön för de avlidna, vädjan om helgonens förbön, jungfru Marias medverkan i frälsningshistorien, etc.)"

Form och innehåll

Under en avdelning tar Olofsson upp *"form och innehåll"* i högkyrkligheten där han lyfter fram Bertil Gärtner, som har visat på att

högkyrklighetens form och innehåll hör ihop *”och därmed har han angett högkyrklighetens förblivande kallelse och framtidsväg”* heter det.

Verbalinspirationen avvisas

Då det gäller frågan om vad Guds ord är, så säger man att Bibeln är Guds ord. Men man avvisar verbalinspirationen, alltså att Bibeln är inspirerad av Gud även till ordalydelsen, som *”sektens sätt att försöka ersätta det den förlorat”* och då syftar man på den kyrkliga traditionen. Vi förstår här sammanhanget när man betänker att termen verbalinspiration uppkom efter reformationen när de ortodoxa lutheranerna blev tvungna att försvara Bibelns uppenbarelse mot den katolska motreformationen, som upphöjde traditionen och satte den jämsides med Skriften. Biblisk-luthersk uppfattningen är Skriften allena.

Offerämbete

Enligt högkyrklig uppfattning är prästämbetet inte endast ett tjänarämbete, ett evangelieförkunnelsens och sakramentsförvaltningens ämbete, utan även ett offerämbete. Man säger att *”prästen är ett sacerdotium, prästen är en offerpräst för att offra tacksägelsens och lovets offer, men också med syftning på Golgataoffret”*.

Nattvarden som offer

Då man tar upp detta ämne säger man att det är känsligt att göra det i en evangelisk-luthersk kyrka. Samtidigt som man talar om det *”en gång för alla skedda offret”* tar man fram Gunnar Rosendals uppfattning att nattvarden även är ett försoningsoffer: *”offerhandlingen på Golgata upprepas icke, men offret där är närvarande i varje mässa och frambäres ständigt på nytt inför Gud”*.

Apostolisk succession

En mycket viktig del av högkyrklighetens teologi är den s k apostoliska successionen. *”Genom handpåläggning ges åt den nyvigde biskopen en speciell charisma”* menar man. Denna nådegåva består, förutom av läroämbetet och rätten att styra och leda, även av *”förmågan och rätten att på ett giltigt sätt förvalta sakramenten”* samt *”förmågan att ordinera, d v s viga diakoner, präster och bisko-*

par”. Vidare säger man att prästerna har del i den biskopliga nådegåvan och att endast en biskop kan viga någon till biskop.

Vi förstår att fasthållandet vid en apostolisk succession i sig måste då vara ganska problematisk. Hur kan man exempelvis förklara att en biskop som står i den apostoliska successionen kan omfatta falsk lära och meddela vigning till sådana, som Skriften förbjuder att vara präster eller herdar i församlingen, om man genom vigningen har fått en sådan förmåga som här talas om.

Det finns inte ett enda ställe i Skriften om nödvändigheten av en obruten kedja av biskoplig handpåläggning för att på ett rätt sätt inneha evangelieförkunnelsens och sakramentsförvaltningens ämbete. Det är en rätt lärosuccession som är helt avgörande. Den manuella successionskedjan har inte kunnat bevara, varken den romerska eller svenska kyrkan från allehanda falska läror. Ofta har den istället varit ett skäl, men ett falskt sådant, att stanna kvar i en avfallen kyrka och en täckmantel för falsk lära.

Men för katolska kyrkan liksom för den anglikanska kyrkan och de högkyrkliga är vigningen till ämbetet genom den oavbrutna apostoliska successionen av grundläggande betydelse. Men med Ordets ämbete i den Evangelisk-lutherska kyrkan förhåller det sig annorlunda. Ämbetet mottas inte genom vigning utan genom kallelse till tjänst. Vigning, om sådan förekommer, är enligt Luther inte konstituerande. Den som har mottagit rätt kallelse innehar ämbetet oberoende av vigning. Vigningen är endast en offentlig bekräftelse på kallelsen.

Omfattar ej hela Konkordieboken (Svenska kyrkans bekännelse-skrifter)

Högkyrkligheten omfattar inte hela Konkordieboken. Vid uppräknningen av högkyrklighetens ”*bekännelseskraftskanon*” saknas Augsburgska bekännelsens apologi, Schmalkaldiska artiklarna, Om påvens makt och överhöghet, Luthers lilla och stora katekes samt slutligen och inte minst Konkordieformeln. Speciellt anger man att Konkordieformeln betraktas som en sekundär teologisk kommentar bland andra och som man kan förhålla sig ganska kritisk till. Här besannas förre domprosten Gustaf Adolf Danells erfarenhet, som ordförande i Kyrklig Förnyelse. Då han vid flera tillfällen försökte ta upp på dagordningen nödvändigheten av att ansluta sig till hela

Konkordieboken, möttes han vid varje tillfälle av *"våldsamt och hörbart motstånd"*. Detta medförde att Danell såg sig nödsakad att lämna den organisationen.

En fara

Det är uppenbart att högkyrklig teologi är en fara för evangelisk-lutherska kristna, såväl för den enskilde som för församlingar och kyrkor i helhet. Inte minst efter de s k Linköpingsmötena 1997 och 2000 är det angeläget att påvisa detta för att ingen evangelisk-luthersk kristen skall vara ovetande om detta. Desto angelägnare blir en sådan upplysning då man menar att det redan skapats *"en ny anda"*, *"Linköpingsandan"*, där *"begränsningen mellan högkyrkliga och lågkyrkliga, gammalkyrkliga och Bibeltrogna Vänner, EFS-are och karismatiker"* inte längre är viktig. I en intervju med Bertil Gärtner i tidningen Nya Dagen säger han att denna Linköpingsanda *"står för enhet och samling kring det som alla har gemensamt"*. Men som vi sett av boken *"Modern svensk teologi"* och artikeln av Folke T Olofsson omfattar inte högkyrkligheten hela Konkordieboken.

"Låt oss spränga gränserna" säger Gärtner vidare i ovan nämnda intervju. Men om gränserna *sprängs* är det risk att grunden tar skada och då har man snart varken grund eller gränser kvar. Ska gränser sprängas utan skada för grunden får det var med *"enheten på Bibelns och bekännelsens grund"* som sprängmedel.

Bertil Waldemarson

KYRKLIGA FÖRBUNDET OCH KONKORDIEBOKEN

I tiden före Linköpingsmötet L 2000 kunde vi, i artiklar i Kyrka och Folk, ta del av vad man förväntade sig av detta möte. Genomgående för dessa artiklar var nödvändigheten av att ansluta sig till hela Konkordieboken. I nr 45/00 säger Kyrkliga Förbundets ordförande, Ulf Jonsson, bl a:

"Jag skulle gärna se att årets Linköpingsmöte fick vara en utgångspunkt för framtiden på bekännelsens grund. Jag tror nämligen att den enda vägen till verklig gemenskap att bygga på är en och sam-

ma bekännelse och då är Konkordieboken det naturliga föreningsbandet mellan s k bekännelsetrogna grupper. De som bara vill ha en biskop och ingen bekännelse är inget att bygga på...". Vidare säger Jonsson: "Naturligtvis är det också viktigt att de grupper som önskar vara med också accepterar en avgränsad bekännelsegrund, förslagsvis Konkordieboken. Utan en sådan grund är alla strävanden till samarbete förgäves, enligt min mening."

Under rubriken "Det brinner i knutarna" skriver kyrkoherde Gunnar Juelsson, som tillhör Kyrka och Folks redaktion, följande efter att han kommit in på det kommande Linköpingsmötet med dess stämmingsfulla gudstjänster och mäktiga psalmsång:

"Men mina vänner, jag tror, att det behövs en besinning här. Det är inte nog med en ny upplyftande upplevelse: "Tänk så många vi ändå är!" Detta andra Linköpingsmöte måste också bli en verklig bekännelseprotest, som blir så kraftig, att den kommer att höras i hela vår Svenska kyrka.

Det får inte bara bli fromma predikningar och föredrag, utan också ett avvisande av den falska läran i konkreta ord och handlingar! Vi måste i klartext ta avstånd ifrån liberalteologin som relativiserar Bibeln och gör det till fromma människors ord om Gud i istället för Guds ord till oss här och nu.

Det är också nödvändigt (genom resolutioner, spontanremisser) att ta avstånd från all falsk lära i de nya kyrkliga böckerna. Det gäller gudsbilden som vi har sett men också människosynen, syndbegreppet, frälsningsläran, offertanken som ger fel inriktning åt nattvarden – inte enbart något som Gud ger oss, utan också något som vi ger Gud – och de många bönerna för de döda, som det "vimlar" av i både bönbok och kyrkohandbok!

Vi behöver verkligen en kyrkfolkets samling på klar evangelisk-luthersk grund, i konfessionell anda, där Skriftens lära och bekännelseskriaternas undervisning, hela Konkordieboken, lyfts fram och ställes i fokus.

Detta är någonting att arbeta för och be om inför Linköpingsmötet!

Vi gläds över denna klara strävan från Kyrklig Förbundets sida att lyfta fram och slå vakt om hela Konkordieboken med dess innehåll,

som en nödvändighet för kyrklig gemenskap.

Hur det sedan gick med ”*bekännelseprotesten*” på Linköpingsmötet 2000 kan vi utläsa av en ledare i Kyrka och Folk 48/00, skriven av Gunnar Juelsson. Juelsson skriver att det mestadels var god förkunnelse. Men han var besviken att man inte kunde få till stånd något uttalande eller markering i någon aktuell lärofråga. Han trodde i det längsta att man skulle göra något uttalande angående förslaget till ny kyrkohandbok, ny evangeliebok och ny bönbok, men ”*chansen försattes och det var illa*”.

Vidare nämner han om den gruppsamling han deltog i på lördagkvällen, där man diskuterade gudstjänstgemenskaper i Svenska kyrkan s k ”*koinonier*”. Juelsson menar dock, och det med rätta, att ”*det är inte nog att gudstjänstgemenskaper växer fram och kyrkfolket samlas. Det är också nödvändigt med en rätt grund för gemenskapen och gränser för densamma*”. Sedan nämner han att någon deltagare pläderade för att gemenskaperna skulle ställas under påvens överinseende och att vissa koinonier avvisar Konkordieboken. Han säger vidare i denna ledare: ”*Blir det inte gudstjänstgemenskaper på klar evangelisk-luthersk grund rinner det hela snart ut i sanden [- -] Det går inte med några kompromisser, som leder bort ifrån den evangelisk-lutherska grunden, varken i reformert eller romersk riktning.*

Bertil Waldemarson

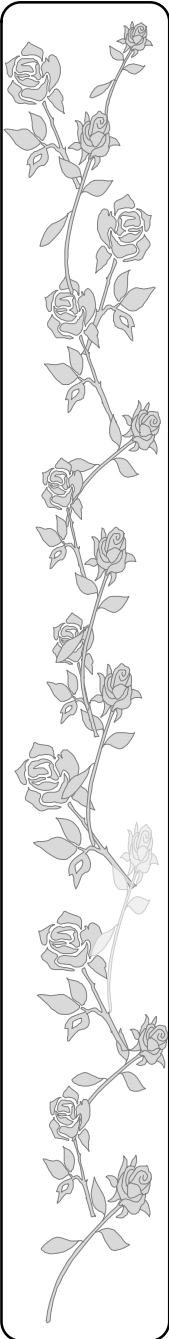
EN MISSUPPFATTNING ?

Under rubriken ”*Svenska kyrkans kluvenhet*” redogör Ingvar Jonsson, i tidskriften Kyrka och Folk 47/00, för hur Svenska kyrkan, trots en klar biblisk-luthersk läroparagraf, blivit något annat än vad den i denna paragraf utger sig för att vara. För att belysa detta nämner han bl a förslagen om de nya böckerna för Svenska kyrkan och säger att ” *dessa går alls inte ut på att de skall överensstämja med vad som är sagt i Guds ord såsom det är oss givet i den Heliga Skrift och förklarat i bekännelseskriterierna*”. Han säger även att ”*När kyrkans beslutsfattare och av dem tillsatta ledare exkluderar sig från Kristi kyrkas i Bibeln grundade tro och lära leder detta också till att de på olika sätt måste exkludera, stöta ut, dem som står fasta i denna tro*”. Och så förhåller det sig verkligen. I en kyrka där

man lämnat troheten till Ordet och den evangelisk-lutherska bekännelsen, där är evangelisk-lutherska kristna uteslutna, men inte på så sätt att någon från den avfallna kyrkan skulle avstånga dem från den kyrkliga gemenskapen utan på grund av samvetet som är bundet till Guds ord.

Här kommer dock Jonsson in på hur det var för Luther när han lämnade "påvekyrkan" och menar att vi på samma sätt skall vänta på bannlysning och uteslutning. Vad han då förbiser är att han gör ett enskilt fall till norm. Dessutom sätter han denna norm över Guds ord, som uppmanar oss att vända oss bort från dem som omfattar främmande lära vilket Svenska kyrkan gör. Till detta kan man ställa frågan: vilka i Sverige blev bannlysta eller uteslutna av den katolska kyrkan innan svenska folket lämnade den och genom Uppsala mötes beslut bildade en evangelisk-luthersk kyrka i slutet av 1500-talet? Vi kan också nämna att om man ska vänta tills man blir bannlyst, likt Luther, så får man nog vänta. Bannlysning upphävdes nämligen i Svenska kyrkan år 1864. Svenska kyrkan tillämpar inte heller det mindre bannet, "kyrkotukten". Detta som en konsekvens av att Svenska kyrkan är en öppen folkkyrka. I stället för att förlita sig till och vänta på att en från Guds ord fallen kyrka skall säga till då det är dags att lämna henne, är det tryggare att lita till "Skriften allena".

Bertil Waldemarson

Bön

Käre himmelske Fader! Du ser vad jag behöver av denna tidens lidanden.

Dyre Jesus, du har sagt att inte en sparv faller till jorden vår himmelske Faders vilja förutan samt att till och med alla huvudhår är räknade på oss.

O helige Ande, du är min hugsvalare i all nöd.

Treenige Gud, se till mig i mitt elände! Hjälp mig att stadigt förbli vid ditt ords tröst. Påminn mig ofta och inskriv i mitt hjärta att denna tidens lidanden är att akta för intet mot den härlighet, som på mig kommer att uppenbaras.

Giv mig nåd att vara glad i hoppet, tålig i bedrövelsen samt uthållig i bönen!

Förlåt mig min stora otro, mitt hjärtas otålighet och ogudaktighet!

Tänk inte på mina synder, utan tänk på mig efter din stora barmhärtighet! Låt Jesu blod dagligen och varje stund rena mig från all synd.

Föröka mig salighetens hopp att jag med full visshet om det himmelska arvet må löpa och inte förtröttnas, vandra, och inte uppgivas.

För mig, som du vill,
blott du så mig förer,
att till slut mig hörer
himmelriket till!

Ur "Rosor bland livets törne" av G. Edén.

* * *

FÖRSAMLINGSNYTT

VIGDA

Vigsel har ägt rum i Kvarsebo kyrka den 23 september 2000 mellan **Jon Priebe** och **Anna Waldemarson**, Lutherska Församlingen i Stockholmsområdet. Vigsselförrättare var församlingsherde Ingemar Andersson.

NYÅRSLÄGER

på Lida församlingsgård (tel. 011-664 44) utanför Norrköping lördag 30/12 2000 — måndag 1/1 2001 enligt särskilt program (ligger på församlingens hemsida). Anmälan till:

Gunnarsson, Sänkalden, Kättinge,

610 28 VIKBOLANDET.

Tel. 0125 - 320 41

sankdalen@swipnet.se

eller

Waldemarson, Skåneg. 5,

602 17 NORRKÖPING

Tel. 011 - 12 66 57

wald@algonet.se

SOMMARLÄGER

planeras i Kvarsebo, Kolmården under tiden 27-29 juli 2001. Upplysningar genom Ingemar Andersson, 08-96 50 13 eller Bertil Waldemarson, 011-12 66 57.

E-post: wald@algonet.se

Hjärtligt tack för alla bidrag
som kommit in under det gångna året
till tryckning av Lutherskt Församlingsblad.

Vi önskar alla våra läsare en F ridfull jul och ett
Gott Nytt År i Jesu namn!

LUTHERSKT FÖRSAMLINGSBLAD utges och bekostas med frivilliga gåvor. Den som önskar få församlingsbladet och eventuellt annan information om församlingarnas verksamhet, eller önskar att församlingsbladet sändes till vänner och bekanta kan använda bifogade beställningskort.

Om någon önskar understödja församlingsbladets utgivning eller församlingarnas verksamhet, kan bidrag insättas på Lutherska Församlingen, postgiro 429 67 90 - 1.

ISSN 1103-8845

Ansvarig utgivare: Henning Lindmark, Ostvägen 97 D, 902 62 Umeå, tel. 090-18 77 34.

Redaktör: Ingemar Andersson, Skälbyvägen 28, 191 49 Sollentuna, tel. 08-96 50 13.

Redaktionssekreterare: Bertil Waldemarson, Skånegatan 5, 602 17 Norrköping. tel. 011-12 66 57.

LUTHERSKA FÖRSAMLINGEN I STOCKHOLMSOMRÅDET

Gudstjänster och bibelstudier hålles i Sollentuna, Norrköping, Rudskoga och på Vikbolandet. Upplysningar om församlingen och dess verksamhet lämnas av Ingemar Andersson, Skälbyvägen 28, 191 49 Sollentuna, tel. 08-96 50 13, eller Bertil Waldemarson, Skånegatan 5, 602 17 Norrköping, tel. 011-12 66 57.

Kassör: Torsten M. Johnsson, Kuddby, Björkängen 1, 610 33 Vikbolandet, tel. 0125-401 73. **Församlingens postgiro 429 67 90 - 1.**

LUTHERSKA FÖRSAMLINGEN I UMEÅOMRÅDET

Upplysningar om församlingen och dess verksamhet lämnas av Henning Lindmark, Ostvägen 97 D, 906 26 Umeå, tel. 090-18 77 34, eller Tore Karlsson, Hissjö, Pl. 367, 905 91 Umeå, tel 090-382 48.

KASSETTMISSIONEN

Kassetband med predikningar och föredrag kan beställas från Per-Gunnar Gunnarsson, Sänkalden, Kättinge, 610 28 Vikbolandet, tel. 0125-320 41. Abonnera gärna på kassetterna. Enda kostnaden är portot för att skicka kassetten vidare till nästa abonnent.

TALTIDNING

Församlingsbladet kan fås som taltidning. Meddela redaktionssekreteraren.

INTERNET

Hemsida: <http://www.lutherskaforsamlingen.org>

E-mail: ifs-lfu@algonet.se